

DE NOORD-BRABANDER

Staan- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIS

voor de Stads... f 12.

Frans per post. » 14.

(Verschijnt driemaal in de week: Woensdag, Donderdag en Zaterdag.)

DIGRE VEREN QUIT VEFATT

ADVERTENTIE:

18 stuks de regel.

Behalve 35 cents regel.

Wij deelen hieronder mede den tekst van het besluit der Gedeputeerde Staten van dit gewest, betrekkelijk het in werking komen van het nieuw Reglement voor Dijk en Polderbesturen. Bij hetzelfde is gevoegd een model, hoe de voordragten tot de verschillende bedieningen bij dezelve moeten opgemaakt en ingezuld worden. Met eenige verwondering hebben wij daarbij eens kolom aangewezen gezien, voor de vermelding der godsdienst, welke de voorgestelde candidaat belijdt. Het ook tot reden van deze vermelding moge aangeroerd worden, wij keuren zulks af: de godsdienst heeft hiermede niets te maken, welke geloofsbelijdenis men ook moge toegedaan zijn, men kan voor de betrekkingen in gemelde besturen even goed berekend zijn; en geene geloofsbelijdenis kan aan iemand die voor de godsdienst het waardiglijk vervullen dier betrekkingen verleenen. Men zal het welligt doen voorkomen als een middel, om de evenredigheid onder de beamten van verschillende bedieningen te handhaven; doch dit is, naar ons inzien, slechts een schijngrond. Indien men de wezenlijke middelen te haat neemt, om onder de ingezetenen verdraagzaamheid en burgerlijke vrede te verspreiden, van welke middelen, om voor allen gepaste wijze het beste is, zal men niet behoeven tot middelen over te gaan, die het kenmerk van onverdraagzaamheid dragen, om die evenredigheid te handhaven. Overigens is de vermelding van godsdienst reeds zo lang eene aanleiding tot uitsluiting geweest, dat wij er nu nog geene aanleiding tot verdere toelating in kunnen vinden.

EXTRACT uit het Register der Besluiten van de Gedeputeerde Staten der Provincie Noord-Brabant.

DE GEDEPUTEERDE STATEN DER PROVINCIE NOORD-BRABAND, nader overwogen hebbende de missive van Z. E. den Heere Minister van Binnenlandse Zaken ad interim, van den 30 maart jl. n°. 201, 3^e Afdeling, daarbij tot uitwerking zijnde een afschrift van Zijner Majesteits besloten van den 19 dier maand, n°. 67, houdende bekrachtiging van het Reglement op het bestuur der Dijken en Polders in deze Provincie, aangenomen door de Provinciale Staten op den 24 Augustus des jaars.

Gelet op het bepaalde in Art. 61 van dat Reglement.

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. Te bepaalen, dat het voorgescreve Reglement in werking zal gebragt worden te rekenen van den 15 Junij aanstaande.

2°. Het Reglement te hoep drukken, en een exemplaar van hetzelfde te zenden aan elk der hierbij betrokkene Dijk- en Polderbesturen in de Provincie.

3°. Die Dijk- en Polderbesturen aan te schrijven, om, na ontvangst dezer, met gepasten spoed, de geërften, welke volgens de bepalingen van Art. 10-12 van het reglement stemgerechtigd bezitten, niet kennisgeving aan dezelve van het oogenmerk der oproeping, ter gewone plaatse bijeen te roepen of te beschrijven, en om in die vergadering van stemgerechtigde geërften:

a. Aan dezelve mededeeling te doen van den inhoud van het meergemelde Reglement, en van den inhoud dezer Resolutie.

b. Om te zorgen, dat alsdan, of op nadere door de geërften te maken te bepalen bijeenkomsten, (mits uiterlijk voor den 15 Augustus aanstaande) worde overgegaan tot het bepalen van het getal leden, waaruit het Dijk- en Polderbestuur zal bestaan, met in achtname van het voor ieder van die Besturen in Art. 2 van het Reglement vastgestelde minimum en maximum.

c. Om te zorgen, dat alsdan mede door de geërften worde overgegaan tot het opmaken der voordragten of tot het doen der benoemingen, (art. 3 en 4 van het Reglement) en om toe te zien dat bij het opmaken dier voordragten en bij het doen der benoemingen zorgvuldig in acht worde genomen, dat de voorgedragenen en de benoemden de vereischten bezitten volgens art. 5, en in geene termen van uitsluiting verkeren, onachtzaam in art. 6-8.

d. Om alsmede te zorgen, dat die voordragten worden ingezuld volgens het voorschrift gegeven bij cabinetsbrief van den 4 Januarij 1842 A. G. n°. 1a, welk voorschrift voor zoo verre dit niet meer voorhanden mogt zijn, aan den voet dezer wordt medegegeest.

e. Om wijders te zorgen, dat in die bijeenkomsten van stemhebbende ingelanden, gevolg worde gegeven aan de bepaling van art. 33 van het reglement.

4°. De Dijk- en Polderbesturen worden aangeschreven, om de voordragten, bedoeld in art. 3 c. hier voren, binnen den tijd van veertien dagen nadat die zullen opgemaakt zijn, te zenden, zullende zij van de benoemingen, daar waar die volgens de bepalingen van art. 3 van het Reglement, door de stemhebbende ingelanden zullen geschieden, binnen dienzelfden tijd aan deze vergadering opgave moeten doen, en die opgave, met opzigt tot de benoemden, dezelve renseignementen moeten inhouden, als in het voorschrift omtrent de voorgedragene personen is gevraagd.

5°. Tot zolang de nieuw zamensteltten besturen niet zullen zijn geïnstalleerd, zullen de thans bestaande Dijk- en Polderbesturen van af den dag der in werking stelling van het voorschreven re-

glement, hunne ver functien uitoefenen op den voet van dat reglement; bijvoorende voorloopig in werking alle zoodanige bepalingen kunnen bijzondere Reglementen, als niet strijdig zijn met of afwijken van de bepalingen van het Provinciaal Reglement en van de wet van 9 October 1841, (Staatsblad n°. 40); zullende de thans in dienst zijnde ambtenaren en Bedienden bij de nog bestaande Dijk- en Polderbesturen, almede voorloopig derzelver dienst blijven verrigten, tot aan den dag der installatie van de nieuwe besturen, of althans tot dat in de waarneming van hunne respectieve bedieningen, overeenkomstig het nieuwe Reglement, zal zijn voorzien.

Hertogenbosch, den 15 Mei 1846.

DE GEDEPUTEERDE STATEN vierneemend.
(geteekend) **A. J. Morret.**
(onderstond) Ter ordonnantie van dezelve,
(geteekend) **F. X. Verheijen.**
Accordeert met voorschreven Register,
De Griffier,
(geteekend) **F. X. Verheijen.**

JUBILÉ DE LUK

De E. P. Ravignan heeft vrijdag lk voor het eerst gepredikt. De groote St. Pauluskerk was schier onmagtig om de groote opeengedrongene menigte te bevatten; die gekomen was om den gezegden predenaar te hooren.

P. Ravignan heeft over de onverschilligheid in het goddienstige gepredikt.

De eerw. heer Dupauloup heeft gisteren zijn tweede sermoen in de St. Maartenskerk gehouden. Om zijn talent te schatten, moet men de wellustende stem, de wel afgepaste volzinnen, de edele gestenitoe en den verheven blik van den voomaar den sermoen vergeten. De eerw. heer Dupauloup is zwaartwichtig, hij spreekt met een zwaar en geluud, zijn gestenitatie kort en levendig; hij spreekt met een zwaartwichtig en levendig; hij heeft minder de zwaartwichtigheid dan de hevigheid van eenen predenaar, hij spreekt met hem Gods advocaat. Gisteren, zaterdag, ten half twaalf ure, in de St. Pauluskerk, heeft hij tot tekst genomen: *da mihi dona spiritum sanctum: Geef mij de sielen van de overige voor u*, welken tekst hij met vuur in een zwaartwichtig inleiding uitspreekt.

Heden heb ik, ten half twaalf ure, den eerw. Dr. Buisson in de kathedraal gehoord. Hij heeft het Geheim der Eucharistie ontwikkeld, dat hij beschouwde, als verleene de zekerheid van de sielen, de dwaling beschamende en het geloof verlevendigende niet alleen bij de geërften, maar ook die het verstand hebben. Een treffend gebed tot God, opdat hij het Heilig des geloofs over alle menachen uitstorte, heeft zijne doorders tot diep in het hart getroffen.

Vrijdag, ten 9 ure des ochtends, zijn de heren van de gemeenten Aubel, Herve, Charleroi, piaster enz. en van Jemeppe, Tilfear togt de stad binnengekomen, met

het hoofd, den rozenkrans biddende en vergezeld van kintje priesters, in geestelijk gewaad, om hun Leilich in de St. Marientkerk te houden. Deze lange optocht, met godsvrucht en ingetogenheid voorttrekkende, levende en aandoenlijk gezigt op. Naauwelyks konden al de bevoorjaagden den Tempel binnenkomen.

ITALIE.

ROME 4 Junij. In den ochtend van den 2 dezer is het lichaam van Z. H. Gregorius XVI, na gebalsemd te zijn, op een prachtig versierd praalbed nedergelegd, in de kapel van Sixtus IV, op het Vatikaan. Vier edele wachten zijn naast het lijk geplaatst, en de peters Penitentiarissen van de basiliek van het Vatikaan hebben de gebeden voortgezet, welke begonnen waren op hetzelfde oogenblik van het overlijden des H. Vaders.

Daarna zijn een groot aantal geloovigen in de kapel toegelaten om hunne laatste hulde te bewijzen aan de overblijfselen van den algemeenen Vader en Herder der geloovigen en om voor de rust zijner ziel te bidden. Den volgenden dag was de toevloed niet minder groot en vol godsdienstzin.

In den avond van den 2 is de lijkvaas, inhoudende het hart en de ingewanden van den overleden Paus, in een rijtuig geplaatst, onder bewaking van zijnen bijzonderen kamergeestelijken, Mgr. Appi. Twee palfreniers gingen met brandende toorssen naast het rijtuig, welke volgens het oud gebruik, den weg insloeg naar de parochiale kerk van de H. H. Vincentius en Anastasius. De E. P. Camillus Garde, pastoor der parochie, bijgestaan door de P. P. welke aan die Kerk verbonden zijn, heeft deze vermaandige overblijfselen ontvangen en de laatste gebeden met de gewone plegtigheden verrigt. (Diaris.)

De Augsburgs Zeit meldt dat men zeer bezorgd is over de bedoelingen van sommige gedeelten van Italië. In Modena zijn machtadige maatregelen genomen, en alle poging tot wanordeligheden tegen te gaan.

Volgens eenen brief van een duitsch dagblad geschreven uit de H. Stoel de hoop hebben opgegeven, eenen conehdrakt met Rusland te sluiten. De onderhandelingen zouden afgebroken zijn en men verwachtte niet dat zij weder aangeknoot, zouden worden.

AMERIKA.

Indien men geloof mag hechten aan het Handelsblad van New-York, zou de Oregon-kwestie bepaaldelijk beslist zijn ten algemeene genoegen. Deze schikking, zegt het amerikaansch blad, zou aan Engeland al de eilanden van Vancouver en de vaart op Columbia voor een aantal jaren verzekeren.

De Vereenigde Staten hebben hunne bemiddeling aangeboden aan de regeringen van Buenos-Ayres en Paraguay. Deze tijding is officieel bekend gemaakt in eene depêche door den heer Felipe Arana, minister van buitenlandsche zaken der Unie, gezonden aan den generaal Urquiza, gouverneur en kapitein-generaal der provincie Entrerios. Rosas heeft het aanbod der Vereenigde Staten aangenomen.

ZWITSERLAND.

SCHWYZ. Het eerste van dezer Maasi is in het klooster van Sits terug gekomen, na een reis welke hij naar Wenen gedaan had. Z. M. de koninklijke Oostenrijks heeft hem verklaard, dat hij opzichthartheid zijne verzoegen ten behoeve van het klooster en dat hij niet zal toestemmen in de afwijking van dat klooster.

DUITSCHLAND.

BERLIN, 10 Junij. Men heeft alhier de stille tijding ontvangen dat de publieke gevangenen, welke het gekerk is dit de stad van Coburg te ontfangen, te Coburg zijn aangekomen en zich onmiddellijk tot de autoriteiten hebben gewend, met verzoek om te worden ontfangen.

welke hun reisessen voor België en Frankrijk hebben afgegeven.

De afgevaardigden bij het toloongres hebben gisteren hunne eerste zitting gehouden.

IRLAND.

LONDON, 10 Junij. Graaf Inceom heeft in het Lagerhuis de bill over de eigenaren en prechters in Irland; derzelve beginselen hebben ondersteuning gevonden bij de heeren Sharman, Crawford, John O'Connell, Osborne, Shaw en Wise.

13 Junij. H. M. heeft bepaald dat de nieuw geborene prinses de namen zou voeren van Helena-Augusta-Victoria. De peters en meters zijn de hertog van Mecklenburg-Strelitz, de hertogin van Orleans en de hertogin van Cambridge. De hertogin van Orleans is nu verwant aan prins Albert en, als protestante, de eenige persoon van het geslacht des konings der Franschen, welke als doopgetuige van een kind van koninklijken bloede kan optreden.

Het Hoogerhuis heeft zich den 12 en 13 met de graanwet bezig gehouden. Op het voorstel van zich in comité te vereenigen, heeft lord Stanhope de verdaging van zes maanden gevraagd. Na eene levendige beraadslaging, waarbij van weerszijde met gelijken moed gestreden werd, is het voorstel van den edelen lord zonder stemming verworpen. Men kan het er dus voor houden dat de bill door het Hoogerhuis aangenomen zal worden.

Het Lagerhuis heeft II. vrijdag de beraadslagingen over de coercion-bill hervat. Al de redenaars, op een enkelen na, welke in deze zitting het woord hebben gevoerd, spraken tegen dit wets-ontwerp.

Het gerucht der aanstaande aftrading van sir Robert Peel bevestigt zich van dag tot dag. Onder de redenen, welke den eersten minister doet verlangen, het gezag te verlaten, moet ook gerekend worden, de oneenigheid, welke in het cabinet bestaat nopens het vraagpunt der vrede suikers. Sir Robert Peel wil liever de ierische kwestie tot aanleiding zijner aftrading nemen, dan die oneenigheid aan den dag brengen en zich zelven en zijne collega's in ongelegenheid stellen over eene kwestie van staatshuishoudkunde, welke een der teederste punten zal uitmaken voor het hun opvolgend bestuur.

Men verzekert, dat de doorluchtige bisschop van Mellipotamos, Mgr. Wiseman, coadjutor van den Apostolischen Vicaris van Birmingham, te Oscate een speciaal huis van studie en gebed heeft gesticht, waarin de heer Newman zich met een aantal zijner vrienden heeft opgesloten, om zich in de eenzaamheid en afzondering voor te bereiden tot het ontvangen der heilige wijding.

Reeds heeft de heer Newman en zes zijner vrienden de kleine orden ontvangen, en vier anderen, waaronder de heer Faber en de heer Talbot, broeder van lord Talbot, hebben denzelfden dag de priesterwijding ontvangen.

De heer John Dobree Dalgrains, van de universiteit van Oxford, die het leven van vele heiligen geschreven heeft, bevindt zich thans te Langres, om zijne geestelijke opleiding te voltooien, en den priesterlijken stand te omhelzen.

Een vreesachtig brand heeft heden te Bristol gewoed in de spekerraffinerij van de heeren Firzell en zoon. De schade wordt berekend op 35,000 P. st. (420,000 gl.) Tachtig werklieden zien zich door deze ramp van hun bestaan beroofd.

SPANJE EN PORTUGAL.

MADRID, 8 Junij. De tijding van het overlijden des H. Vaders heeft hier eene groote sensatie veroorzaakt. Deze gebeurtenis kan eenen merk baren invloed op onze binnenlandsche partijen hebben uitgeoefend. De laatste der heeren die Portugal ontfangen, toopen tot der 3 Junij. Het ministerie, verpligt het volk wettich in te willigen heeft bevestigd.

Eene amnestie voor staatsundige misdrijven. 2. wapening der nationale garde. 3. De onthouding van den Raad van State. De minister van binnenlandsche zaken heeft aan de burgerlijke gouverneuren een cireulaire gericht, de ontwapening des volks bevelde.

De grond van den 12 Junij wettelijk werd betoogd voor de rust der hoofdstad. Eenige bataillons van het garnizoen schenen een opstand te beramen ten voordeele van het gevallne ministerie. Deze verschijnselen van oproer zijn echt spoedig verdwenen door de standvastige houding der militaire overheden. Een aantal hoofdofficiere zijn afgezet, die geene genoegzame waarborgen van trouw en verknochtheid opleverden.

Gisteren is het bevel gegeven om de nationale garde te wapenen. Dit blijk van vertrouwen heeft onder de massa's veel genoegen verwekt; men heeft het volk tot bedaren te brengen; het is echter vreezen dat men voor eerst de rust niet volkomen zal kunnen verzekeren.

FRANKRIJK.

Men leest in de Gazette de France: Belangrijke tijdingen zijn sedert twee dagen uit Romagna te Parijs aangekomen. De heer Guizot heeft ze onder zich gehouden, zonder iets te zeggen. Een nieuwe opstand zou uitgebroken zijn en tengevolge daarvan zouden de Oostenrijkers zij gereed maken om in de Marken door te dringen.

Het gouvernement heeft van den keizer Maximilian, zaakslavende van Mexico, eene mededeeling van zijn gouvernement ontvangen, waarbij gevraagd wordt om de vriendschappelijke betrekkingen met Frankrijk weder aan te knopen.

De hertog van Aumale keert van Algerie naar Frankrijk terug.

De Kamer der Gedeputeerden heeft alles bevestigd, en de Kamer der Peira heeft besloten met 2004 stemmen aan het wettelijk ontwerp der werkzaamheden van den 26 en 27 Junij. Men verwacht dat het koninklijk besluit van den 27 Junij zal worden uitgevaardigd.

Men leest in de Courrière. « Wat men ook van zaken moge, de generaal Montholon heeft de volledige gratie verkregen. Gisteren avond heeft hij de krijtheid gesteld, zinnig tot den heden.

De commandant van de twee den wachters van het fort Ham zijn ontlasten van de tegen hem ingestelde rechtvordering wegens de ontvlugting van den prins Lodewijk Napoleon. De geneesheer Bonneau blijft alleen in het proces betrokken, hij heeft tot verdediger gekozen mr. Rogea, advocaat. De zaak zal voor de eerste maal in assisen te Amiens behandeld worden.

Mer de Aartsbisshop van Parijs heeft e mandement uitgevaardigd ter gelegenheid van het overlijden van Paus Gregorius XVI. Den 23 Junij zal in de O. L. V. Kerk eene plechtige dienst vierd worden en den 25, 26 of 27 Junij in al de Katholieke kerken van het bissdom. Jozeph de Maistre is nu in Brussel.

BRUSSEL.

15 Junij. Gisteren heeft het reeds zeer gerucht gemaakt hebbende liberaal congres plaats gehad. Het heeft weinig sensatie gemaakt, en behalve de eenvoudige leden, die zich de moeite hebben gegeven om reis te gaan, om door hun multitudine eene belangrijke demonstratie te maken bij te zitting heeft zich niemand over het volk betonnen getoond. Eene lange redevoering van den heer Defacqz, president der Aftahoeijheid, de zitting geopend. Overigens schijnt alles rustig afgesloten te zijn, behalve de eenige trekke uitvallen van eenige leden. De handel is nieuw gestoten tusschen het oude en het jonge liberalisme, de beide genotschappen tusschen hebben elkander, in den persoon van de vreesbaare vertegenwoordigers, de versomingskard opgevoerd. Hoe lang die vriendschappelijk stand zalhouden, men weldra kunnen zien.

— Ll. zondag ten 9 ure begaf zich eene grante menigte volks naar het Noorderstation, om de ferotrein te zien vertrekken welke zich met de uitgenoodigden van Brussel naar Rijssel begaf. Eene groote fransche vlag wapperde van het locomotief, terwijl de rijtuigen bezet worden door den markies de Rumigny, ambassadeur van den koning der Franschen, de heer de Bayay, minister der openbare werken, de generaal Olivier en eenige leden van den Senaat en van de Kamer der Representanten enz. De genoodigden van Luik, Antwerpen, Gend, Doornik en andere steden zijn onder den weg opgenomen. Ten half elf ure reed de trein van Brussel af om ten 4 ure te Rijssel te arriveren. Bij het Noorderstation is de groote feest-tent opgeslagen, welke bij de andere inwijdingsfeesten onzer ijerbanen is gebruikt geweest. Daar zullen de koning en de koningin, omringd van de ministers en de hooge staats-ambtenaren, de fransche overheden ontvangen.

Een groot aantal vreemdelingen zijn te Brussel aangekomen, om deze feestelijkheden bij te wonen.

NEDERLAND.

's HERTOGENBOSCH 17 Junij.

De acht en twintigste verjaardag van H. K. H. mevrouw de prinses van Oranje, geb. prinses van Wurtemberg, wordt heden alhier op de gebruikelijke wijs gevierd.

— Bij besluit van 6 dezer, gedagteekend van Weimar, heeft Z. M. bepaald dat op 1 juli j. e. kapitaal zal gesteld worden het nog overblijvende kapitaal van vijf millioen gulden, 41 pft. schuldtekentissen ten laste van het voormalige Amortisatie-Syndicaat. Ter uitvoering van dit besluit heeft de minister van financien bekend gemaakt, dat de houders der in dat restant-kapitaal begrepen schuldbekentissen die stukken ter aflossing kunnen aanbieden ten kantore van den staatsraad, agent van het ministerie van financien te Amsterdam; zullende tot die aflossing in drie maanden rente, worden gevraagd van af woensdag den 1 juli aanstaande.

— Het gerucht, dat de staatsraad van de Heim, na de sluiting van de aanstaande vergadering der prov. staten van Zuid-Holland, de beslechting van minister van binnenlandse zaken initiatief zou op zich nemen ten gevolge van aangewonnen haaijten ten staatsregegenspreken.

— Ten gevolge van het bevel van den Hoogen Raad, houdende beslissing, dat een vader, die zeven kinderen heeft, bevoegd is een van het mannelijk geslacht der kinderen, die op kosten van den Staat moet worden opgevoed, hebben onderscheiden vaders, op vele plaatsen, binnen den gevorderden termijn, den heer Gouverneur der provincie verzocht, ten einde van dat recht gebruik te kunnen maken. Men verwacht dat in de eerstvolgende zitting der Kamers over dat onderwerp een ontwerp van wet aan de Staten-Generaal zal worden aangeboden.

— Eergisteren avond ten 9 ure barste te Oss een brand uit ten huize van den bakker Paaymans, welke zich spoedig mededeelde aan de boerenwoningen van W. van den Sanden en Jan van Harven aan het Logement de Engel, bewoond door Habis, welke gebouwen allen totaal zijn afgebrand. Alles was tegen brandschade verzekerd uitgezonderd de woning van den bakker Paaymans, alwaar de brand ontstaat is.

Zonderling!

Men leest in de 's Gravenhagische Nieuwsbode: Gisteren heeft de E. H. A. heer Procureur-generaal bij den Hoogen Raad den E. H. A. heeren voorzitters en de leden van hetzelfde collegie en eenige hooge autoriteiten in den Nieuwen Daalen alhier een feestelijk gastmaal aangeboden.

— Morgen zal de Hooge Raad, kamer van strafzaken, uitspraak doen in de zaken van C. A. Thieme en K. van Hulst, over de beoordeeling der Tweekrede, die uitspraak wordt met veel belangstelling afgemmet gezien.

's GRAVENHAGE 16 Junij. Heden morgen over negen ure zijn de geschenken van den eerl. nieuwen haring voor Z. M. den koning en de verdere leden van het koninklijke gezin, benevens voor de burgerlijke overheden, alhier aangebragt. De jager, of eigentide de stadhouder, die denzelfde afbragt, kwam gestouwen avonden zeven en een half ure te Hellevoetsluis in het gerigt geraakte des nachts ten twaalf ure op het spogje en arriveerde heden morgen, ruim 7 ure, te Vlaardinghen. Hij bragt 90 ton, meest maatjesharing, mede; de prijs van denzelfde is 200 per ton.

LATERE BERIGTEN.

De revolutie heeft in Portugal een volledige gepraal behaakt. De koningin heeft een parlement bij een geroepen, dat aan de constitutie van den Pedro den laatste slag zal toebrengen. Te Oporto heerscht eene panische vrees alle oogdenlikken ziet men eene botsing tusschen de troepen en het volk te gebiet. De graaf Sarita Maria, paat van het rijk, is ontzet van het militair opperbevel van het district Lissabon en is vervangen door den graaf des Antas.

Het hof van Spanje zal den rouw aannemen voor acht dagen, wegens het overlijden van den H. Vader.

De Sardijnische regering heeft aan het oostenrijksch cabinet voorgesteld, om het tusschen hen gerezen geschil wegens eene tolkwestie, ter beslissing op te dragen aan eene of andere groote mogendheid ter benoeming van Oostenrijk. Men twijfelt niet of Oostenrijk zal dit voorstel aannemen.

Volgens de Augsb. Zeit. zou Paus Gregorius XVI reeds in 1837 zijn uiterste wilsbeschikkingen gemaakt hebben. De Kardinaal Mattei is tot derzelve uitvoerder benoemd. De Paus zou de fondsen, welke hij in de bank San-Spirite nedergelegd had, aan de Propaganda gelegateerd hebben; wijders heeft Z. H. nog eenige andere legaten getmaakt. De erfgenamen van den H. Vader zijn de nog minderjarige kinderen zijner neven (broeders kinderen).

De jongste der kardinalen is de kardinaal Riaro Storza, aartsbisschop van Napels, geboren 5 december 1810; de oudste de kardinaal Tadini die 86 jaren oud is.

De keizer van Marocco heeft naar men zegt den toegang tot zijn grondgebied, aan de fransche troepen geweigerd.

Het gerucht heeft te Marseille geloopt dat te Rome ernstige onlusten zijn ontstaan bij de eerste plechtigheden voor den overleden Paus. De zinsingen zouden ontstaan zijn tusschen de zandzweveiders van het jongdij Italië en het volk van de voorstad, bekend onder den naam van Trappi teverinen. Er zouden, tot onder de vensters van het paleis mee-steken gegeven zijn en de dragonders verpligt geweest de ruitverstoorders uiteen te drijven. Men keat de uitkomst dezer tooneelen nog niet.

De Augsb. Zeit. zegt nog niets van deze gebeurtenissen, hetgeen doet hopen, dat zij niet bewaank zullen worden. Dit stad spreekt slechts van eene groote gisting welke te Apcona heerscht; in welke stad veelte personen zijn in hechtenis genomen.

In den toestand van sir Robert Peel heeft eenige verbetering plaats. De radicalen en free-traders, beducht voor de vermoedelijke gevolgen eener ministeriele crisis, op het oogenblik dat de graanwet nog hangende is, hij het Hoogenhuis, schijnen beploten te hebben zich te onthouden van, over de coercion-bill te stemmen of zelfs, des noods, zich tot het ministerie aan te sluiten; ofschoon die bill tegen alle gevoelens aandruischt. Deze tijding heeft weder eene vertrouwen op de heurs te weeg gebragt.

Mengelwerk.

HET CONCLAVE.

Gedurende de drie eerste eeuwen der Kerk, sedert den eersten opvolger van Petrus tot aan den Paus Sylvester, kan men zeggen, dat de kardinalen van Rome, het toeylgsvoep der, vervolgte christenen, ook de gewone plaats waren, alwaar de Pausen benoemd werden, die minder schenen geroepen te zijn tot de beurt van de opkomende Kerk te regeren, dan tot den roep, om meer blootgesteld te worden aan den haat der vervolgers en het zwaard der beulen. De derde eeuw waren even zoovele heilige martelaren; door andere martelaren, priesters en geloofigen gekozen tot hun opperhoofd in die sombere woonplaatsen, alwaar het roepvoel inderscheidingstekken diere zerkie maandige Opperpriesters was een nederige stoel tot zetel in de heilige vergaderingen; en een afzonderlijk grafma. huanen, dood, in die akelige onderaardsche gaangen.

Toen onder den beschermenden scepeter van Konstantin, de orientale eerdenst der christenen hare heilige praal kon ten toot stellen onder de gewelven der basilieken, benoemde de Kerk haar Opperhoofd in alle vrijheid en de verklering werd bij voortdoring vrijelijk gedaan door de geesteljk-

heid van Rome, en al oostemming, des volks. Sed onlusten, welke de onderscheide de partijen van al te dikwijls in die heilige bijeenkomsten deden ontstaan, en vooral de aanmatigingen van Koningen en Keizers, maakten achtervolging der kardinalen in de wijde van verspreiding van de Kerk. In 1470, tende het derde Concilie van Lateranen door een decreet, aan de Kardinalen het uitspreekrecht voorrecht toe, om den Paus te benoemen. Dit geldde decreet bepaalde de vereeniging van twee derden der stemmen tot de validiteit der keus. Geacht hij 1778 plaats werd aangewezen voor de bijeenkomst der Kardinalen. Zij kwamen eerstom in eene der kerken van Rome bijeen; meestal in die van den heiligen Joannes van Lateranen of in de basiliek van St. Pieter. Nog op dat tijdstip vergaderden de Kardinalen slechts op het oogenblik der stemming en dagelijks keerd zij, na gestemd te hebben in de heilige woning terug. De strenge vereeniging van de Kardinalen op te sluiten werd hun eerst in 1774 uitgeleerd in de kerkvergadering van Lyon, bij eene constitutie van Paus Gregorius V, wiens eigene verklering meer bijzonderlijk al de ongelijkheden had doen gevoelen van een al te lang openstaan van den H. Stoel. Inderdaad, men weet, dat in den doot van Clemens IV, de Kardinalen te Lateranen vergaderd, bijna drie jaren bleven zonder het onder elkander eens te kunnen worden in de keuze van zijnen opvolger, en dat al de vertogen van den Bonaventura om hen aan te sporen, den Opperkerk aan de Kerk te geven, wellicht vruchteloos gebleven zijn indien de militaire gouverneur niet, tot den enigzins geweldigen maatregel ware overgegaan, om hen eerst opgesloten te houden en eindelijk al lastige middelen, met hak te laten velderen van de plaats, alwaar de afwezende kardinalen verblijft waren. Paus Gregorius X, schreef in het algemeen voor, dat de conclave zou gehouden worden in het paleis der stad, alwaar de overledene Paus met het pauselijk hof zijn verblijf hield. Het was dus niet te Rome dat het H. Conclave hield werd, meest bij een klooster, te weten, dat van de heilige Gregorius IX, die hebben nedergebidene keuzen van Pausen bleef de derde in de heilige conclave, welke wereld plaats gehad. Om slechts eenige voorbeelden aan te halen: Urbanus II werd te Terracina geboren in 1088; Callixtus II te Soanen in 1100; Gregorius VII te Saragossa in 1087; Innocentius III te Perusia in hetzelfde jaar. Dag opvolger van Gregorius X zelf, Innocentius V, werd te Anagni gekozen; en eindelijk de Pausen Joannes XXI, Benedictus XII, Clemens VI, Innocentius VI, Urbanus V en Gregorius XI werden achtereenvolgens te Avignon gekozen. Paus Clemens VIII was de eerste die de vereeniging van het Conclave uitdrukte tot wet maakte. In hetzelfde geval, hij, die reeds naar Frankrijk zou overlijden. Toen Pius IV het voornemen maakte, om zich naar Trente te begeven en Clemens VIII deit ging nemen van het heilige conclave van Ferrara, werden zij in geschijde, dat te Rome als de plaats van het Conclave, ingedacht zij konvergeerde, overlijden van die zij, hinnen de heilige conclave, zouden teruggekeerd zijn.

Rome is dus thans de gewone plaats alwaar de Kardinalen moeten bijeenkoomen, om den Paus te kiezen, tenzij gewichtige omstandigheden, die verdeligheid der Kardinalen of de vrijheid der stemming, even als zulke het geval was met Paus VIII gedurende zijne ballingschap, en) gevangen loopen, de aanwijzing eener andere stad noodzakelijk maken. Het is ook op het paleis van het Vatikaan dat alle Conclaven gehouden werden, sedert Bonifacius VIII in 1303 tot aan Pius VI, behalven slechts twee, welke in het klooster der Predicanten, in de kerk van de heilige Maria della Minerva gehouden werden voor de verklering van Paus Eugenius III en zijnen opvolger Nicolaus V. Bij den doot van Pius VII besloten de Kardinalen in een eerste vergadering, het eenparigheid van stemmen; dat zij het Conclave op het Quirinale zouden houden, alwaar, sedert dien tijde, het Collegie bijeen komen is, voor de verklering van Pius VIII en Gregorius XVI. Daarop ook die Conclave gehouden worden, zij het nu tot heden op een andere plaats.

De gewone tijdgeest van het paleis gelegen in de schen den tuinen de straat genaamd Porta Praetoria is gereed gemaakt ten dienste voor de kardinalen, hunne conclavianen en de verschillende ambtenaren, welke heden van de Conclave, de staatsrege-

